

**Perusopetukseen
valmistavan opetuksen
paikallinen
opetussuunnitelma**

Uusikaupunki

Sisällys

1	Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat	3
2	Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma	4
3	Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	5
3.1	Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa	5
3.2	Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	6
	Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus.....	6
	Oppilaan oman äidinkielen tukeminen.....	6
	Muut kielet	7
3.3	Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	8
4	Toimintakulttuuri.....	9
4.1	Oppimisympäristöt ja työtavat	10
4.2	Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.....	10
5	Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen.....	11
6	Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki.....	12
6.1	Opetuksen eriyttäminen	12
6.2	Kodin ja koulun yhteistyö	13
6.3	Opiskeluhoolto	13
6.4	Oppilaanohjaus.....	14
6.5	Suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	15
7	Oppilaan arviointi.....	16
8	Todistukset	17
9	Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana	17
	LIITE 1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistus	18

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta ja perusopetuksessa järjestettävästä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta. Edellä mainittua opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa (Perusopetuslaki 5 §). Tässä asiakirjassa perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa osallistuvasta lapsesta käytetään termiä oppilas.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen/ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurisen taustan tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen/ ruotsin kielen taito, oppilaan ikätaso ja oppimisedellytykset sekä oppilaan mahdollinen aikaisempi varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen tai koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Jos oppilaan arvioidaan tarvitsevan erityisen vahvaa opetuskielen taidon tukea valmistavan opetuksen vähimmäistuntimäärän täyttymisen jälkeen, hänet voidaan ohjata perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen (Perusopetuslaki 5 §).

Perusopetuslain (20a §, 30 §) mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. (Perusopetuslaki 3a §) Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvatut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt (Perusopetuslaki 20b §) luovat pohjan myös perusopetukseen valmistavalle opetukselle.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- /ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskelunvalmiuksien ja suomen/ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavaan opetukseen otettavista oppilaista tehdään oppilaaksiottopäätös (POL 5 §). Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että alakouluikäisillä ja yläkouluikäisillä on molemmilla omat opetusryhmänsä. Valmistavan opetuksen ohjeellinen ryhmäkoko on 8–10 oppilasta. Ryhmällä on käytössä

koulunkäynninohjaaja. Mikäli oppilaan lähikoulussa ei ole valmistavan opetuksen opetusryhmää, valmistava opetus voidaan järjestää oppilaan tilanteen mukaan joko valmistavan opetuksen opetusryhmässä tai inklusiivisesti siten, että oppilas opiskelee pääsääntöisesti omaa ikätasoaan vastaavalla vuosiluokalla. Mikäli oppilaan edun mukaista on opiskella muulla kuin ikätasoaan vastaavalla vuosiluokalla, tehdään tästä hallintopäätös.

Esi- ja alkuopetuksessa valmistava opetus järjestetään ensisijaisesti integroituna joustavin ryhmittelyin omanikäisten kanssa eli kyse on inklusiivisesta valmistavasta opetuksesta. Perusopetuslain 9 §:n mukaan esiopetus kestää yhden vuoden. Alkuopetusikäisten maahanmuuttajalasten kohdalla tulee huomioida lähtömaan lisäksi se, onko lapsi osallistunut omassa kotimaassaan esiopetusta vastaavaan opetukseen. Alkuopetusikäisten maahanmuuttajalasten osalta tulee yksilöllisesti pohtia huoltajien kanssa yhteistyössä, miten lapsen koulupolku on hyvä rakentaa oppilaan edun mukaisesti, muistaen erilaiset joustavan alkuopetuksen mahdollistamat opetusjärjestelyt. Mikäli oppilaan edun mukaista on opiskella muulla kuin ikätasoaan vastaavalla vuosiluokalla, tehdään tästä hallintopäätös.

Myös ylempiluokkalaisia integroidaan pääsääntöisesti omaa ikätasoaan vastaaviin ryhmiin. Oppilas voidaan integroida myös muihin kuin oman ikätasonsa opetusryhmiin, mikäli se on oppilaan taustan, oppimisvalmiuksien ja osaamistason vuoksi perusteltua ja oppilaan edun mukaista. Varhainen integrointi on tärkeää sekä kielenoppimisen että kotoutumisen kannalta. Oppilasta opettaville opettajille varataan yhteistä suunnittelu-aikaa integraation järjestelyistä sopimiseen.

Jos valmistavan opetuksen päättymisen jälkeen oppilaan arvioidaan vielä tarvitsevan vahvaa opetuskielen tukea, hän voi saada perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta (POL 5 §). Valmistavan opetuksen lisäopetus on perusopetuksen alaista toimintaa, jolloin oppilas opiskelee perusopetuksen tavoitteiden mukaisesti pääsääntöisesti ikätasoaan vastaavalla vuosiluokalla perusopetuksessa. Oppilasta opettavat opettajat arvioivat valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeen valmistavan opetuksen päätteeksi. Tarvetta voidaan käsitellä myös mahdollisessa siirtopalaverissa, jonka järjestää oppilaan senhetkinen opettaja. Palaveriin kutsutaan oppilas, huoltajat, tulevan koulun opettaja sekä mahdollinen valmistavan opetuksen lisäopetuksen vastuopettaja.

2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja asetus, [valtioneuvoston asetuksessa \(422/2012\)](#) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa kuvataan:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- integraatio esi- tai perusopetukseen ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa valmistavan opetuksen aikana ja oppilaan siirtyessä esi- tai perusopetukseen

- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavassa opetuksessa noudatetaan Uudenkaupungin perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen/ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan, sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten.

Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielellä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Opetus on kielitietoista. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Esiopetusikäisten perusopetukseen valmistavassa opetuksessa keskitytään esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden sisältöihin ja oppimiskokonaisuuksiin.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon oppilaiden ikä, opiskeluvalmiudet ja tausta. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuurinen tausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää opettävien sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, voidaan myös tällä opetuksella edistää esimerkiksi oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmistamiseen varataan riittävästi aikaa. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, jos perusopetuksen järjestäjä tämän mahdollistaa. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy perusopetukseen, jossa hän voi tarpeen mukaan opiskella myös perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksessa ja/tai edetä opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain.

Yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa on valmistavan opetuksen aikana ensiarvoisen tärkeää eri oppiaineiden tai oppimiskokonaisuuksien opiskeluun integroinnissa ja oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa. Erityisesti ryhmämuotoisessa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että valmistavan opetuksen oppilaat tulevat osaksi kouluyhteisöä.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat integroidaan jo mahdollisimman varhain pääsääntöisesti omaa ikätasoaan vastaaviin ryhmiin. Oppilas voidaan integroida myös muihin kuin oman ikätasonsa opetusryhmiin, mikäli se on oppilaan taustan, oppimisvalmiuksien ja osaamistason vuoksi perusteltua ja oppilaan edun mukaista. Varhainen integrointi on tärkeää sekä kielenoppimisen että kotoutumisen kannalta. Oppilasta opettaville opettajille varataan yhteistä suunnittelu-aikaa integraation järjestelyistä sopimiseen. Opetuksessa kiinnitetään huomiota kielitietoisuuteen.

3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi/ ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus - opinnoissa, joiden tavoitteena on kehittyvä peruskielitaito ([Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus](#)).

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus opetuksen lähtökohtana ovat oppilaalle koulussa ja arjessa merkitykselliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet. Niiden avulla tarkastellaan kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä. Vuorovaikutustilanteita mallinnetaan, pohjustetaan ja harjoitellaan yhdessä opettajan ja vertaisten tuella.

Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi/ ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus - oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi/ ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille.

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen ja koulunkäyntihistoria ja hänen jo mahdollisesti hallitseman suomen/ ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito ja ikätason mukaiset suomen/ ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Oppilaan oman äidinkielen tukeminen

Oppilaan oman äidinkielen tukemisen tavoitteena on vahvistaa ja edistää äidinkielen osaamista, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä osaaminen luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle.

Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, opetus noudattaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattu

oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen ja muiden tahojen kanssa.

Muut kielet

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Seuraavat tavoitteet ja sisällöt ovat esimerkkejä valmistavan opetuksen keskeisistä tavoitteista ja sisällöistä. Tavoitteet ja sisällöt tarkentuvat oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti.

Valmistavan opetuksen keskeisiä tavoitteita suomen kielessä ovat seuraavat:

- kysyä yksinkertaisia perusasioita ja esittää pyyntöjä
- pystyä reagoimaan yksinkertaisiin kysymyksiin ja kehotuksiin
- ymmärtää sanoja ja tekstin osia
- osata kirjoittaa lyhyitä lauseita sekä osata nimetä asioita
- osata esittää kielteisen ja myönteisen mielipiteen
- käyttää tunne-, asenne- ja kohteliaisuusfraaseja
- alkaa pikkuhiljaa soveltaa oppimaansa suullisessa ja kirjallisessa viestinnässä

Valmistavan opetuksen keskeisiä sisältöjä suomen kielessä ovat seuraavat:

Aihealueet:

- minä, koti, perhe, asuminen, ruoka, vaatteet
- tervehtiminen, kiittäminen, pyytäminen
- aakkoset ja lukusanat
- luonto ja ympäristö
- kulkuvälineet, kauppa, puhelin
- määrä, hinta ja aika
- viikonpäivät, kuukaudet, kello
- värit ja perusadjektiivit
- ruumiinosat ja sairaudet
- suomalainen kulttuuri, esimerkiksi juhlapyhät ja tavat

Kuullun ymmärtäminen ja puhuminen:

- suomen kielen ääntämisen harjoittelu
- kysymysten ja vastausten (itseä, arkielämää, perhettä, koulua, tunteita koskevien) harjoittelu
- perussanasto ja verbit
- tervehdykset ja kohteliaisuusfraasit, käskyt, kehotukset, ohjeet
- aikasanat
- tunteiden ilmaiseminen
- erityisesti suullisen ilmaisun harjoittaminen

Lukeminen ja luetun ymmärtäminen:

- arkielämän ja koulun kannalta keskeisten sanojen, lauseiden ja lyhyiden tekstien lukeminen

- kirjain-äännevastaavuuden periaate
- äänteiden yhdistäminen toisiinsa ja tavujen rakentuminen
- ääntäminen ja erityisesti oppilaan äidinkielestä puuttuvien äänteiden harjoittelu
- oikea lukusuunta
- tuttujen suomen kielen sanojen ja lauseiden lukeminen äänne- ja tavutasolta edeten kohti sana-, lause- ja tekstitasoa

Kirjoittaminen:

- isot ja pienet kirjaimet
- suomen kielen keskeisten äännepiirteiden kirjoittamisen harjoittelu (pitkät ja lyhyet vokaalit, yksinäis- ja kaksoiskonsonantit, diftongit)
- motoristen taitojen harjoittelu on myös tarpeen, jos hienomotoriset taidot ovat kehittymättömiä
- tietokoneella kirjoittaminen
- kirjoitetaan helppoja sanoja myös sanelun mukaan ja harjoitellaan alussa sanojen ja lauseiden jäljentämistä ja myöhemmin myös niiden tuottamista

Oman äidinkielen tukeminen:

Oppilaalla on oikeus käyttää omaa äidinkieltään oppimisen tukena. Oman äidinkielen käyttö vahvistaa oppimista, ajattelun kehittymistä sekä uusien asioiden ymmärtämistä. Oppilasta kannustetaan hyödyntämään kaikkia osaamiaan kieliä monipuolisesti eri oppiaineissa ja koulun arjessa.

Koulussa tuetaan monikielisyyttä esimerkiksi:

- sallimalla ja rohkaisemalla oman äidinkielen käyttöön oppimistehtävissä suomen kielen rinnalla
- hyödyntämällä eri kieliä tiedonhankinnassa ja käsitteiden ymmärtämisessä
- tukemalla oppilaan identiteetin ja kielitaidon kehittymistä
- tekemällä yhteistyötä huoltajien kanssa

Kaupunki järjestää oman äidinkielen opetusta lukuvuosittain tarkistettavan tarpeen mukaan. Opetuksen järjestäminen riippuu esimerkiksi ilmoittautuneiden määrästä ja opetusresursseista. Huoltajille tiedotetaan:

- oman äidinkielen opetuksen mahdollisuudesta
- opetuksen tavoitteista ja merkityksestä oppilaan oppimiselle
- ilmoittautumiskäytännöistä ja aikatauluista

Tiedottaminen toteutetaan ensisijaisesti oppilastietojärjestelmän kautta.

Muut kielet:

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat englannin kielen opetukseen ja ruotsin kielen opetukseen oppilaan oppimisvalmiudet ja ikä huomioon ottaen.

3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan mahdolliset aikaisemmat opinnot ja tuleva perusopetuksen vuosiluokka. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kullekin oppiaineelle ominaiset tekstit ja niiden tyypilliset piirteet ja käyttötilanteet sekä

oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistaminen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet ja sisällöt valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä. Lähtökohtana suunnittelulle ovat esiopetukselle asetetut tavoitteet tai perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja vuosiluokkien välisten siirtymävaiheiden kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet. Eri tiedonalojen tekstitaitojen opetuksessa on tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Valmistavassa opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota matemaattisen osaamisen vahvistamiseen, jotta oppilaalla on riittävä perusta matematiikan opiskeluun perusopetuksessa valmistavan opetuksen jälkeen. Keskeistä on tukea oppilaan lukumääräisyyden tajun, matemaattisten suhteiden ymmärtämisen, laskemisen taitojen ja aritmeettisten taitojen hallintaa.

Oppilaan äidinkieltä tai muuta aiempaa opiskelukieltä voidaan hyödyntää eri tiedonalojen sisältöjen oppimisen tukena. Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä opinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista eri tiedonalojen sisältöjä opiskeltaessa.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Oppilaan oppimistavoitteet asetetaan yksilöllisesti. Opetuksessa hyödynnetään oppilaan tietämystä omasta kulttuurista ja sen ominaispiirteistä. Omakielisen opetuksen mahdollisuuksia pyritään käyttämään hyödyksi opetustilanteissa erilaisten sähköisten oppimisympäristöjen avulla. Oppilaan opetuksesta vastaavat opettajat suunnittelevat oppiaineiden sisältöjä ja integraation toteutumista yhteistyössä.

4 Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuurisista taustoista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014](#). Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat keskeinen osa myös perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Koulun toimintakulttuuria kehitetään vastavuoroisesti. Tavoitteena on, että koulusta muotoutuu monikulttuurinen ja monikielinen yhteisö. Kouluyhteisössä arvostetaan ja hyödynnetään eri maiden kieli- ja kulttuuriperintöä. Monikulttuurisessa koulussa jokainen aikuinen on kielellinen malli ja myös

opettamansa oppiaineen kielen opettaja. Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat koulun yhteisiin tapahtumiin ja juhliin. Oppilaita kannustetaan osallistumaan kerho- ja harrastustoimintaan.

4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta tai esiopetusta ja koulussa tai esiopetusyksikössä vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat oppivat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoja, jotka ovat monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintäteknologista osaamista ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä.

Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Opetuksessa käytetään monipuolisia ja kielitietoisia työtapoja. Opetuksessa hyödynnetään Uudenkaupungin kaupunkia oppimisympäristönä vieraillemalla esimerkiksi kirjastossa, museossa ja uimahallissa. Samalla opitaan liikkumaan Uudessakaupungissa.

4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen/ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tai esiopetuksen oppimiskokonaisuuksien tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietoaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen/ ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat oman ikätasonsa ryhmiin koulun tai kaupungin monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet tai oppimiskokonaisuudet, ja niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi esi- tai perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajalapsi tai nuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämistä annetun lain (681/2023) mukainen kotoutumissuunnitelma, voi oppilaan oma opinto-ohjelma olla osa sitä.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Oppilaan oma opinto-ohjelma edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Oppilasta opettava opettaja laatii oppilaan oman opinto-ohjelman yhdessä huoltajien kanssa. Se kirjataan oppilastietojärjestelmään valmistavan opetuksen alkuvaiheessa. Opinto-ohjelmaa päivitetään oppilaan edistymisen mukaan. Lisäksi opinto-ohjelmaa päivitetään valmistavan opetuksen päätteeksi ja sitä hyödynnetään tiedonsiirrossa, kun oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen, toiselle kouluasteelle tai muuttaa toiselle paikkakunnalle.

6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen pohjautuu suunnitelmallisesti toteutettaviin oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin. Nämä on kuvattu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 7 ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 5. Opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä opiskeluhuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavassa opetuksessa huolehditaan oppilaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Hyvä oppilaantuntemus edistää koulunkäynnin tukitoimien kohdentamista. Tuen tarve ja muoto määritellään oppilaan kielitaidon ja oppimisvalmiuksien perusteella. Mikäli oppilaalla ei ole varsinaisia oppimisvaikeuksia, oppilaan suomen kielen kehittymistä tuetaan ensisijaisesti suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän sekä kielitietoisen opetuksen keinoin.

6.1 Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioiltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta.

Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa oppilaan kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen.

Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen/ ruotsin kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta.

Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineiden syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksen mukaisia opetusjärjestelyjä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan

tunnistaa ja antaa tukea oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen ja oppimisen tueksi tarjotaan tarvittavia fyysisiä ja digitaalisia oppimisen apuvälineitä.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Oppilasta integroidaan mahdollisuuksien mukaan jo varhaisessa vaiheessa perusopetuksen ryhmään oppilaan taitotaso ja ikä huomioiden. Opetusta eriytetään oppilaan taitotason mukaisesti sekä alas- että ylöspäin. Eriyttämisessä käytetään apuna sähköisiä oppimisympäristöjä.

6.2 Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun tai esiopetuksen yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli ja kulttuuritausta. Tulkkauspalvelun käyttäminen on tarpeellista, jos perheiden kannalta tärkeiden asioiden välittämiseen ei ole yhteistä kieltä. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä tarvittaessa oppilaan jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen aluksi pidetään huoltajien kanssa alkupalaveri, jossa selvitetään lapsen aikaisempi koulutausta ja valmiudet koulunkäyntiin. Tarvittaessa käytetään tulkkauspalvelua. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulujärjestelmästä ja vastaanottavasta koulusta. Huoltajia ja oppilaita ohjataan käyttämään koulun sähköistä oppilastietojärjestelmää.

Nivelvaiheissa (esiopetuksesta alakouluun, alakoulusta yläkouluun, yläkouluun jatko-opintoihin, perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen) tehdään suunnitelmallista yhteistyötä oppilaan sujuvan siirtymän varmistamiseksi. Siirtymävaiheessa oppilaan senhetkinen opettaja järjestää tarvittaessa siirtopalaverin. Palaveriin kutsutaan oppilas, huoltajat, tulevan koulun opettaja sekä tulevan koulun mahdollinen erikseen nimetty valmistavan opetuksen lisäopetuksen vastuupettaja. Siirtopalaveriin voi tarvittaessa osallistua myös muita asiantuntijoita. Palaverissa tarkastellaan oppilaan koulunkäynnin kokonaistilannetta, kielitaidon tasoa, oppilaalle soveltuvaa suomen kielen oppimäärää (S2/S1) sekä mahdollista valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarvetta ja muita tukitoimia. Oppilas voi opiskella perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksessa vuoden valmistavan opetuksen jälkeen ja/tai edetä opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain. Mikäli oppilas jatkaa samassa koulussa ja samassa opetusryhmässä, johon hän on ollut integroituna, siirtopalaverin tarve arvioidaan tapauskohtaisesti. Mikäli erillistä siirtopalaveria ei ole tarpeen järjestää, huoltajille tiedotetaan oppilaan opetuksen järjestämiseen, mahdolliseen valmistavan opetuksen lisäopetukseen sekä muihin tukitoimiin liittyvistä asioista muulla tavoin.

Yläkoulussa opinto-ohjaaja osallistuu oppilaiden jatko-opintoihin ohjaamiseen.

6.3 Opiskeluhoolto

Näissä perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto ilmaisua opiskeluhoolto, oppilas ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisua oppilas ja

oppilaitoksesta nimitystä koulu tai esiopetusyksikkö. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas ja opiskelijahuoltolaki 377/2022,1 §).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhuollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas ja opiskelijahuoltolain edellyttämä opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014).

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan opiskeluhuoltoon (oppilas ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013, 9 §). Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön.

Opiskeluhuolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhuolto on kaikkien esiopetus tai kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla on oikeus opiskeluhuoltopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori ja psykologipalvelut (oppilas ja opiskelijahuoltolaki 3 § ja 4 §). Opiskeluhuoltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhuoltolaki 378/2022, 15a § ja oppilas ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 9 §).

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhuoltoa. Opiskeluhuoltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen (oppilas ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 3 §), kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Opiskeluhuoltotyössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkkauspalveluista.

Opiskeluhuollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuolto järjestetään Uudenkaupungin opiskeluhuoltosuunnitelman mukaisesti.

6.4 Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisen vaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen

annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Valmistavan opetuksen oppilaille kuuluvat samat oppilaanohjauksen palvelut kuin perusopetuksen oppilaille. Oppilaanohjauksessa otetaan huomioon eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevien oppilaiden yksilöllisen ohjauksen tarve.

6.5 Suunnitelma kasvatustietokeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatustietokeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatustietokeskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Kasvatustietokeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatustietokeskustelua käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatustietokeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatustietokeskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun¹. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa noudatetaan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisia kirjauksia kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Valmistavan opetuksen oppilaiden kohdalla huomioidaan kielitaidon vaikutus tilanteiden ymmärtämiseen ja varmistetaan tulkkaus tarvittaessa.

7 Oppilaan arviointi

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinneista sekä heille annettavista todistuksista. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan valmistavan opetuksen aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu monipuoliseen havainnointiin ja eri menetelmin kerättyihin näyttöihin valmistavan opetuksen aikana ja sen päättyessä. Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Oppilaan arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä. Kaikki oppilasta opettavat opettajat osallistuvat arviointiin. Arvioinnin kokonaisuudesta vastaa valmistavan opetuksen opettaja tai inklusiivisesti opiskelevan oppilaan luokan- tai aineenopettaja. Oppilaan ja huoltajien kanssa keskustellaan oppilaan edistymisestä, tavoitteiden saavuttamisesta sekä uusien tavoitteiden asettamisesta.

¹ Perusopetuslaki (628/1998)47a § (1267/2013)

8 Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistuksen pohja on tämän opetussuunnitelman liitteenä. Todistus annetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi.

9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi suorittaa valmistavan opetuksen aikana jonkin oppiaineen vuosiluokan oppimäärän tai jonkin oppiaineen koko oppimäärän osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin.

Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Uudenkaupungin ohjeet ja painotukset

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilas on siirtymässä perusopetukseen 8.–9. luokalla, oppilaan opiskelua tulee suunnitella tarkkaan oppilaan etu huomioon ottaen joltakin osin perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen voidaan hyväksilukea perusopetukseen siirryttäessä, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot jossakin oppiaineessa.

Oppilaan opiskelu voidaan kuitenkin järjestää osittain toisin, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta (POL 18 §). Perusopetukseen siirtyvän oppilaan ei tarvitse suorittaa takautuvasti aiempien vuosiluokkien tavoitteita. Jos oppilas ei ehdi opiskella niitä oppiaineita, joiden opiskelu on päättynyt aiemmillä vuosiluokilla ennen siirtymistä yleisopetukseen, näistä oppiaineista tehdään päätös POL 18 §:n nojalla huoltajan hakemuksesta (OPH 2025). Tällöin näitä oppiaineita ei huomioida päättötodistuksessa. Vapauttamiseen oppiaineen opiskelusta tulee olla erityisen painavat syyt ja se perustuu jokaisen oppilaan kohdalla yksilölliseen harkintaan.

Rehtori voi myös harkintansa mukaan päättää yksittäisen oppilaan kohdalla erityisen tutkinnon osien suorittamisesta.

LIITE 1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistus

UUDENKAUPUNGIN KAUPUNKI
Uudenkaupungin yhtenäiskoulu

OSALLISTUMISTODISTUS
Perusopetukseen valmistava opetus
2022-2023

03.06.2023

Malli Oppilas
xx.xx.xxxx

Valmistavan opetuksen kesto ja laajuus
01.01.2023 - 03.06.2023 (viikkotuntimäärä) vvt

Käytös

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Muut aineet

Lisätietoja: Seuraava lukuvuosi alkaa 10.08.2023 klo 8:00

Opettajan allekirjoitus

Huoltajan allekirjoitus

Todistus on Opetushallituksen 13.11.2015 hyväksymien perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.